

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (5 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Культурологія
Спеціальність	034 Культурологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Бродецький О.Є., доцент кафедри філософії та культурології, доктор філософських наук, доцент. https://philcult.chnu.edu.ua/spivrobitnyky/vykladachi/brodetskyi-oleksandr-yevhenovych/
Контактний тел.	0505590950
Е-mail:	o.brodetskyi@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3071
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю. <i>Онлайн-консультації:</i> згідно з погодженим графіком.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анотація навчальної дисципліни «Релігієзнавство».

Дисципліна комплексно презентує основи наукових знань про релігію як важливу складову духовно-інтелектуальної культури людства. Студентам надається система знань щодо суті релігійного світогляду, функцій релігії як соціального інституту та культурного феномена, розкривається специфіка різних типів релігії та їхні ціннісні, культурні, цивілізаційні контексти. Акцент робиться на етичних, комунікативних та соціально значущих аспектах функціональності релігій у соціумі; обґрунтовуються засади толерантності, міжрелігійного діалогу, схильності до компромісу між носіями різних світоглядних переконань.

Мета дисципліни: надати студентам комплексні знання в галузі релігієзнавства; навички осмислення суті релігійного світогляду з опорою на обізнаність із ключовими закономірностями розвитку й функціональності релігій світу та їхніх ціннісних і культурних засад; зорієнтувати студентів щодо можливостей ефективного застосування відповідних знань у майбутній фаховій діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовий модуль 1	
Феномен релігії, її генеза та типи. Специфіка орієнталістських національних релігій	
Тема 1	Релігія і наука про релігію: сутнісні риси, структура, функції, принципи пізнання
Тема 2	Феномен священного та способи його осягнення. Віра і розум у світоглядному самовизначенні людини

Тема 3	Духовно-ціннісний пошук в національних релігіях Індії
Тема 4.	Природа, соціум, культура, мораль у дзеркалі релігійної духовності Китаю та Японії
Тема 5	Смисложиттєві і соціальні засади юдаїзму як монотеїстичної релігії
Змістовий модуль 2 Світові релігії та релігія в сучасному світі	
Тема 6	Образ людини і комунікації у світогляді та життєвій практиці буддизму
Тема 7	Тема 7. Віроповчальні, моральні, соціальні інтенції християнства
Тема 8	Тема 8. Іслам: специфіка віри та культурно-соціальні коди
Тема 9	Тема 9. Форми релігії та релігійності в умовах сьогодення (Україна, світ). Взаємодія світського та релігійного в сучасності.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальні заняття спитаються на використання як традиційних, так й інтерактивних методів навчання, зокрема 1) проблемних лекцій; 2) семінарів-кологвіумів; 3) семінарів-дебатів; 4) захистів творчих робіт (есе, презентацій, творів-роздумів); 5) мисленнєвих експериментів; 6) роботи з ерудиційними та аналітичними тестовими завданнями; 7) інтелектуальних ігор та вікторин; 8) дистанційного навчання з використанням онлайн платформ.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усна, діалогічна та дискусійна презентація результатів виконаних завдань; поточні та модульні контрольні роботи з використанням тестових завдань; захист творчих робіт (есе, творів-роздумів, рефератів).

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Максимальна кількість балів за кожним змістовим модулем: 30 балів.

Максимальна кількість балів за залік: 40 балів.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
(у сукупності поточного і підсумкового контролю)

Оцінка «А» (90-100 балів) здобувають студенти, які

- ✓ мають належний базис знань з релігієзнавства, відповідні мисленнєві навички, що спираються на сформований світогляд і широку гуманітарну ерудицію;
- ✓ демонструють критичне й водночас конструктивне, чітко структуроване мислення;
- ✓ вільно оперують знаннями щодо основних етапів і тенденцій розвитку релігій світу; компетентно орієнтуються в базових першоджерелах і пропонуваннях у межах курсу наукових розвідках; глибоко усвідомлюють зміст та життєво-соціокультурні основи провідних релігійних систем світу.
- ✓ на високому аналітичному рівні здатні пояснювати взаємозв'язок життєвого шляху ключових діячів релігій, співвідношення соціокультурних обставин їхнього формування із генезисом їхніх доктрин.
- ✓ здатні синтезувати та застосовувати потенціал ідей та підходів релігієзнавства для аналізу актуальних тенденцій функціонування релігій у соціумі, культурі; зв'язку релігії та етики, релігії і мистецтва.
- ✓ усвідомлюють і можуть пояснити контекст взаємодії своєї майбутньої професійної діяльності з компетенціями, що даються курсом релігієзнавства.

Оцінки «В» (80-89 балів) та «С» (70-79 балів) виставляється студентам, які

- ✓ мають і виявляють розвинуті духовно-творчі інтереси; загалом добру й збалансовану ерудицію;
- ✓ знають основну першоджерельну та навчальну літературу з курсу; вміють презентувати ключові ідеї відповідних праць;
- ✓ можуть розкрити (хоч і часом репродуктивно) зміст віри провід релігій та конфесій світу;
- ✓ обізнані із образами засновників світових релігій;
- ✓ розуміють, як застосовуються релігієзнавчі знання й мисленнєві навички до аналізу соціокультурних і ціннісних процесів (проте пояснюють ці механізми дещо абстрактно);
- ✓ демонструють усвідомлення зв'язку своїх безпосередніх фахових компетенцій із релігієзнавчими знаннями.

Розмежування рівнів «В» і «С» залежить від міри глибини та аналітичності орієнтації студентів щодо окреслених маркерів.

Оцінки «D» (60-69) та «E» (50-59) виставляються студентам, які

- ✓ мають несистемні уявлення про коло та зміст ключових проблем та принципів релігієзнавства.
- ✓ на пересічному рівні оволоділи поняттями, категоріями, підходами, розробленими у межах релігієзнавства.
- ✓ мають не завжди точні та чіткі уявлення про образи постатей засновників світових релігій і ключові засади віри національних та світових релігійних течій.
- ✓ орієнтуються в базовій літературі з курсу, хоча не завжди здатні коректно витлумачити зміст тих чи інших ідей, принципів, учень тощо.

Розмежування рівнів «D» і «E» залежить від вищої чи нижчої міри освоєння студентами цих параметрів.

Оцінки «F» і «Fx» ставляться, якщо студенти

- ✓ не виявили знань програмного матеріалу або засвідчили ці знання на досить невисокому, хаотичному рівні;
- ✓ не розуміють суті більшості питань, які вивчаються в курсі, або мають щодо них лише буденні, неаргументовані уявлення;
- ✓ не обізнані з базовими відомостями про вчення навіть світових релігій;
- ✓ демонструють елементарне нерозуміння пунктів взаємозв'язку релігієзнавчих знань із культурологією.
- ✓ *Розмежування рівнів «F» і «Fx» визначається масштабом окреслених прогалів у знаннях.*

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни «Релігієзнавство» регламентовано такими документами:

-«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdsb0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;

-«Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Веб-сайт часопису «Софія» <https://sophia.knu.ua/index.php/sophia/issue/archive>
- Веб-сайт часопису «Схід» <http://skhid.kubg.edu.ua/>
- Веб-сайт часопису «Українське релігієзнавство» <https://uars.info/>
- Веб-сайт наукового щорічника «Історія релігій в Україні» <http://religio.org.ua/index.php/religio>
- Веб-сайт наукового часопису «Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство» <http://nzpr.ukma.edu.ua/>

- Веб-сайт наукового часопису «Актуальні проблеми духовності» <https://journal.kdpu.edu.ua/apd>
- Веб-сайт Вісника Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки <http://philosophy.visnyk.zu.edu.ua/>
- Веб-сайт наукового часопису «Мультиверсум. Філософський альманах» <http://multiversum.com.ua/index.php/journal>
- Веб-сайт наукового збірника «Освітній дискурс» <http://www.journal-discourse.com/uk/>
- Веб-сайт наукового часопису «Труди КПБА» <https://works.kpba.edu.ua/index.php/trudy>
- Веб-сайт наукового часопису «Occasional Papers on Religion in Eastern Europe» <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/>
- Релігійно-інформаційна служба України <https://risu.ua/>
- Журнал «Релігія та соціум» на сайті ЧНУ імені Юрія Федьковича <http://www.sociology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/chasopys>
- Веб-сайт щорічника «Релігійна свобода» <https://ure-online.info/rs/>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Релігієзнавство» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни:

<https://philcult.chnu.edu.ua/media/mdqasd2o/relihiieznnavstvo.pdf>